

Riskinarvioinnin tutkimusyksikkö
Kirsi-Maarit Siekkinen

1.3.2012

Kokous: 13th Meeting between Focal Points and EFSA**Paikka: NH Danube City Hotel, Wien (Itävalta)****Aika: 15–16.2.2012****Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen****Lisätietoja: www.efsa.europa.eu**

Itävallan Advisory Forumin jäsen Ronald Grossgut Itävallan terveystieteiden ja elintarviketurvallisuusvirastosta (AGES) toivotti kokoukseen osallistujat tervetulleiksi järjestyksessään kolmanteentoista Focal Point kokoukseen, jossa käsiteltiin mm. EFSA:n 10 -vuotisjuhlavuotta, mennyttä ja tulevaa Focal Point toimintaa sekä Focal Point -toiminnalle tälle vuodelle suunniteltuja painopistealueita. Kokouksessa päivitettiin myös tietoja mm. Euroopan tasolla järjestettävästä riskinarviointikoulutuksesta.

”Isäntämaan” elintarviketurvallisuudesta vastaa AGES

Ronald Grossgut aloitti kokouksen esittelemällä v. 2002 perustetun AGESin elintarviketurvallisuuteen liittyvää toimintaa, johon on sisällytetty valtava toimiala; vain ympäristökysymykset ovat Itävallassa eriytetty muun viraston alaisuuteen. Henkilöstöä AGESsa työskentelee useissa eri toimipaikoissa yhteensä noin 1 400. Virasto mm. käsittelee vuosittain lähes miljoona näytettä, joista tehdään 7,2 miljoonaa analyysiä. AGES:n vuosibudjetti on noin 100 miljoonaa. Lisätietoja AGESsta:

<http://www.ages.at/ages/ages-oesterreichische-agentur-fuer-gesundheit-und-ernaehrungssicherheit/>

EFSA:n 10 -vuotisjuhlavuotta juhlustetaan monin tavoin

Lämmittelyesityksenä EFSA:n 10 -vuotisjuhlavuodelle Herber Budka biologisia vaaroja arvioivasta tiedelautakunnasta (BIOHAZ) piti esityksen BSEstä. Puhuja korosti, että BSE olisi edelleen pidettävä mielessä huolimatta tapausten määrän huimasta laskusta. Hänen kirjoittamansa artikkeli ”The European response to BSE: A success story” tullaan julkaisemaan EFSA Journalin erikoisnumerossa: <http://www.efsa.europa.eu/en/publications/efsajournal.htm>

EFSA:n viestintäyksiköstä Anne-Laurien Gassin piti kymmenvuotiskatsauksen Euroopan elintarviketurvallisuudesta. Tavoitteena on edelleen lisätä mm. tietoisuutta ja ymmärrystä EFSA:n ja jäsenmaiden tekemästä riskinarviointityöstä osana koko Euroopan elintarviketurvallisuutta.

Parhaillaan EFSA:ssa on menossa ulkopuolisen tahon toteuttama uudelleenarviointi, jonka suositusten perusteella tullaan laatimaan EFSA:lle uusi strateginen suunnitelma vuodesta 2014 alkaen. Vuoden lopussa on tarkoitus julkaista myös uusia videoita ”Understanding science”-sarjassa, joiden tavoitteena on kuvata selkokielisesti tieteellisesti haastavia aiheita tavalliselle kuluttajalle.

Anne-Laurien Gassin esitteli myös EFSA:n 10 -vuotisjuhlavuotta ja viimeisimpiä EFSA:n Advisory Forumin viestintäryhmän kuulumisia (ryhmä kokoontui viimeksi Helsingissä 1-2.2, jonka järjestelyjä ja olosuhteita kehitettiin erittäin onnistuneiksi). Yksi edellä mainitun ryhmän tehtävistä on luoda periaatteita riskiviestinnälle, jotta elintarvikkeisiin liittyvistä riskeistä puhuttaisiin jäsenmaista yhtenäisesti. Ryhmä onkin Advisory Forumin pyynnöstä valmistellut yhtenäiset riskiviestinnän periaatteet, jotka on tarkoitus julkaista vielä tämän vuoden aikana.

Riskiviestinnän periaatteita on tarkoitus esitellä seuraavassa Suomen Focal Pointin järjestämässä seminaarissa 9.5.2012. Evirassa Eurooppa päivänä pidettävä tilaisuus on suunnattu lähinnä suomalaisille EFSA:n yhteistyöorganisaatioille, mutta tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki aiheesta kiinnostuneet. Lisätietoa seminaarista kansallisilta Focal Point -sivuilta:

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/esittely/toiminta/efsan_focal_point-toiminta/seminaarit/

Varsinainen juhlavuoden päätapahtuma järjestetään marraskuussa Parmassa EFSA:n uudessa toimipaikassa, johon odotetaan noin 500 vierasta. Muut juhlallisuudet on pääosin integroitu muihin vuoden tapahtumiin sekä Parmassa että jäsenmaissa. Jäsenmaissa pidettäviä EFSA:n juhlavuoden tapahtumia järjestetään ainakin Helsingissä 1.10, Kööpenhaminassa 26.6, Roomassa 21.9 ja Kyproksella 5-6.12. Kerroin kokouksessa, että meillä on suunnitelmassa järjestää kasvinterveyteen liittyvä kansainvälinen riskinarviointiseminaari EFSA:n juhlavuoden tapahtuman yhteydessä. Ilmoitukseni herätti valtavasti kiinnostusta. mm. Tanska tarjosi heti apuaan. Lisätietoja EFSA:n juhlavuodesta: <http://www.efsa.europa.eu/en/aboutefsa/10thanniversary.htm>.

Focal Point toiminta 2008–2011

Vuonna 2008 alkanutta Focal Point -toimintaa on nyt takana nelisen vuotta. Mm. verkoston kautta Focal Pointeille välitettyjen kysymysten määrät ovat vuosi toisensa perään kasvaneet. Nyt EFSA:n kysymysten määrä näyttäisi vakiintuneen 90 kysymyksen vuositasolle, sillä niitä pyritään välittämään EFSAsta enenevässä määrin suoraan EFSA:n asiantuntijaverkostoille, kun taas Focal Pointtien kysymykset toisilleen ovat vastaavasti viimevuosien aikana kasvaneet – kattaen nykyään jo 44 % kaikista kysymyksistä.

Focal Pointit ovat edellisten vuosien tapaan raportoineet EFSA:lle vuoden 2011 toiminnastaan, joiden perusteella EFSA koostaa parhaillaan yhteisraporttia. Yhteisraportti julkaistaan EFSA:n sivuilla piakkoin (*raportti tullaan lataamaan myös kansallisille Focal Point sivuille*).

Focal Point toiminnan painopisteet vuodelle 2012

Kokouksessa keskusteltiin EFSA:n priorisoimista tehtävistä, joita Focal Pointtien on tarkoitus tänä vuonna toteuttaa. Focal Pointit kannattivat EFSA:n ehdotusta painopistealueista, jotka säilynevät tälle vuodelle samoina kuin aikaisempinakin vuosina. Uutena painopistealueena Focal Pointtien toivottiin promoavan Euroopan tasolla toteutettavaa riskinarviointikoulutusta kansallisen ”Better Training for Safer Food” (BTSF) -kontaktihenkilöiden apuna. Seuraavaksi painopistealueet käsitellään Advisory Forumin kokouksessa.

Riskinarviointikoulutusta Euroopan tasolla

Kokouksessa päätettiin riskinarviointikoulutuksen tilannetta edellisestä kokouksesta. Koulutuksia järjestetään Euroopan Komission rahoituksella vuosien 2012–2013 aikana, jolloin tullaan järjestämään yhteensä 11 neljän päivän mittaista koulutusjaksoa mikrobiologisesta ja kemiallisesta riskinarvioinnista. Koulutusta tullaan järjestämään myös kasvintuhoojista, ravitsemuksesta ja GMOista (mukaan lukien uudet teknologiat). Alustavia ajankohtia järjestettävälle koulutuksille:

- ✓ Mikrobiologinen RA: 10–15.9.2012 (Vilna)
- ✓ Kemiallinen RA: 10–15.9.2012 (Vilna)
- ✓ Kasvintuhoojiin liittyvä RA: 3–7.12.2012 (Vilna)
- ✓ Ravitsemukseen liittyvä RA: ?.11.2012 (Kypros)
- ✓ GMO RA: 11–15.3.2013 (Vilna)

Haku koulutuksiin tulee tapahtumaan maiden BTSF -kontaktihenkilöiden kautta. Focal Pointin kautta tullaan välittämään koulutuksista lisää tietoa myöhemmin.

EFSA:n tiedonvaihtojärjestelmällä (IEP) EFSA ja jäsenmaat vaihtavat tietoja valmistuneista ja käynnissä olevista riskinarvioinneista

Kokouksessa esiteltiin IEP -työryhmässä valmistumassa olevaa teknistä raporttia siitä mihin suuntaan IEP:tä ollaan viemässä. EFSA tavoitteena on tehdä tiedonvaihtojärjestelmää edelleen tunnetuksi ja IEP työryhmä miettii järjestelmän promootiotoimia. Mainoskortti IEP:stä on juuri valmistunut ja se on saatavissa allekirjoittaneelta. EFSA kannusti Focal Pointteja edelleen esittelemään järjestelmää kansallisille riskinarviointisijoille tilaisuuksissaan.

Kokouksen puheenjohtaja muistutti Focal Pointteja siirtämään maistaan järjestelmään myös tietoja käynnissä olevista riskinarvioinneista (*vain harva Suomen lisäksi informoi IEP:n kautta näistä*). Hän kannusti Focal Pointteja lataamaan järjestelmään myös riskinarviointiin liittyviä dokumentteja muista kuin omista organisaatioista.

Suomen FP välittää tiedon kuukausittain tiedonvaihtojärjestelmään ladatuista dokumenteista s - postitse riskinarvioinnin parissa toimiville asiantuntijoille ja lataa pyynnöstä IEP:stä dokumentteja. Tälle jakelulistalle voi ilmoittautua mukaan lähettämällä s-postia FP:lle: efsafocalpoint@evira.fi.

FP:lle voi myös lähettää riskinarviointiin liittyviä dokumentteja ladattavaksi IEPIin muiden maiden ja EFSA:n saataville.

EFSA:n asiantuntijapankki kasvaa

Tällä hetkellä EFSA:lla on asiantuntijatietokannassaan yhteensä 3 600 hakemusta. Suomesta asiantuntijoita on tämän hetkisen tiedon mukaan 60. Tietokantaan voi edelleen ilmoittautua oheisen linkin kautta: <http://www.efsa.europa.eu/en/networks/expertdb.htm>

Puheenjohtaja kannusti Focal Pointteja käyttämään asiantuntijatietokantaa myös omiin kansallisiin tarpeisiin.

Kokonaissaantitutkimuksessa (Total Diet Study, TDS) mukana 18 maata Euroopasta

Ranskan edustaja esitteli kokouksessa ANSES:n koordinoimaa yhteiseurooppalaista TDS -hanketta, jossa Evirakin on yhtenä 29 partnerista mukana. TDS:ssä selvitetään väestön tai tietyn väestöryhmän altistumista ravinnon sisältämille haitta-aineille (mutta TDS -tutkimuksella voidaan yhtälailla arvioida myös tarpeellisten ravintoaineiden saantia). Ruoankäyttötietoja hyödynnetään TDS -tutkimuksessa varsin konkreettisella tavalla; ruokakori kootaan ruoankäyttötietojen mukaan ja ruoat valmistetaan siihen muotoon jossa ne tyypillisesti kulutetaan. Analyysit tehdään sitten näistä valmistetuista elintarvikkeista ja ruokanäytteistä.

Lisätietoja hankkeesta:

http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=FP7_PROJ_EN&ACTION=D&DOC=12&CAT=PROJ&QUERY=01349d959934:7e40:25e92179&RCN=101656

Hanketta esitellään myös seuraavassa Suomen Focal Pointin järjestämässä seminaarissa 9.5.2012.

Muut asiat

- ✓ EFSA kertoi harjoittelukokeiluista ”National Experts in Professional Training”, joka tarjoaa kansallisille asiantuntijoille mahdollisuuden työskennellä max 5 kk jäsenmaan omalla rahoituksella EFSA:ssa. Hakuaikaa 16.2.2014 asti. Lisätietoja EFSA:n sivuilta: <http://www.efsa.europa.eu/en/vacancies/vacancy/nept120216.htm>
- ✓ EFSA järjestää Focal Pointeille ja Advisory Forumin viestintätyöryhmän jäsenille yhteiskokouksen Parmassa (9-10.10.2012), jossa on tarkoitus keskustella mm. näiden ryhmien välisestä yhteistyöstä.
- ✓ EFSA on perustanut sähköisen asiakaspalvelun, jonka avulla hakijat voivat esim. toimittaa kysymyksiä arviointien oikeudellisista ja teknisistä vaatimuksista EFSA:lle. Lisätietoja EFSA:n asiakaspalvelusta kansallisilta Focal Point sivuilta: http://www.evira.fi/portal/fi/evira/esittely/toiminta/efsan_focal_point-toiminta/efsan_sahkoinen_asiakaspalvelu/
- ✓ EFSA on nyt myös twitterissä; osoite on: Twitter@EFSA_EU

Seuraavat Focal Point -kokoukset

- ✓ 14th 5-6.6.2012 Sveitsi (tarkka paikka ei ole vielä selvillä)
- ✓ 15th 9-10.10.2012 Italia (Parma)
- ✓ Ensi vuonna kaikki Focal Point -kokoukset tultaneen järjestämään Parmassa EFSA uusissa tiloissa, joihin se muutti vuoden vaiheessa.

JAKELU: Eviran jory, K.Savela, M.Aho/MMM, S.Turunen